

ЗВІТ
про роботу технічного комітету стандартизації
ТК 82 «Охорона довкілля» за 2024 рік

а) номер ТК: 82

б) назва ТК: «Охорона довкілля»

в) номер, дата, назва наказу щодо створення ТК 82: спільний наказ Мінприроди та Держспоживстандарту від 07.09.1993 № 125/80.

У 2005 році ТК 82 реорганізовано, його діяльність поновлено відповідно до змін у структурі та Положенні про ТК 82, затверджених наказами Держспоживстандарту України від 11.03.2005 № 63, від 16.12.2005 № 362.

У 2017 році внесено зміни до складу ТК 82, структури ТК 82 та затверджено Положення про ТК 82 згідно з наказами ДП «УкрНДНЦ» від 11.07.2017 № 172 та від 02.11.2017 № 347, а також затверджено нову сферу діяльності ТК 82 згідно з наказом ДП «УкрНДНЦ» від 22.12.2017 № 457.

У 2019 році внесено зміни до керівного складу ТК 82, складу та структури ТК 82 згідно з наказом ДП «УкрНДНЦ» від 29.01.2019 № 15.

У 2021 році внесено зміни до складу та структури ТК 82 згідно з наказом ДП «УкрНДНЦ» від 18.11.2021 № 442.

У 2023 році внесено зміни до керівного складу ТК 82 та складу ТК 82 згідно з наказом ДП «УкрНДНЦ» від 08.05.2023 № 93

г) ім'я, прізвище, посада, адреса, телефон, факс, e-mail голови ТК:

Бондар Олександр Іванович, д.б.н., професор, член-кор. НААН України, ректор ДЗ «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління», тел./факс (044) 206-31-31, e-mail: dei2005@ukr.net

д) ім'я, прізвище, посада, адреса, телефон, факс, e-mail заступника голови ТК:

Берзіна Світлана Валеріївна, президент Всеукраїнської громадської організації «Жива планета», тел. (044) 541-10-11; (067) 219-82-00, e-mail: svitlana.berzina@gmail.com

е) ім'я, прізвище, посада, адреса, телефон, факс, e-mail відповідального секретаря ТК:

Севост'янова Аліна Валеріївна, кандидат технічних наук, доцент кафедри зеленої економіки та економіки природокористування ДЗ «ДЕА», (093) 683-40-28, e-mail: sevostianova1607@gmail.com

ж) назва (повна та скорочена), адреса, телефон, факс, e-mail, веб-сайт організації, що виконує функції секретаріату ТК:

Державний заклад «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління» (ДЗ «ДЕА»), 03035, м. Київ, вул. Митрополита Василя Липківського, 35, корп. 2, тел.: (044) 206-31-31, тел./факс: (044) 206-31-87, <https://dea.edu.ua>, e-mail: dei2005@ukr.net; tc82.environmental@gmail.com.

и) структура ТК: назва ПК/РГ ТК, назва повна та скорочена, адреса, телефон, факс, e-mail, веб-сайт організації, що виконує функції секретаріату ПК, код та назви об'єктів стандартизації відповідно до НК 004:2020 згідно з наказом щодо затвердження об'єктів стандартизації ТК

№ з/п	ПК/РГ ТК назва повна та скорочена	Адреса, телефон, факс, e-mail, веб-сайт, що виконує функції секретаріату ПК	Голова ПК/РГ ТК	Об'єкти стандартизації
1.	ПК 1 «Контроль та запобігання забруднення»	Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління Мінприроди України (ДЗ «ДЕА») 03035, м. Київ, вул. Митрополита В. Липківського, 35, моб. тел. (096) 292-70-22, oksana.butrim@gmail.com	Бутрим Оксана Володимирівна, д.е.н., завідувач кафедри зеленої економіки та економіки природокористування моб. тел. (096) 292-70-22, oksana.butrim@gmail.com	13.020.01 Довкілля та захист довкілля взагалі 13.040.40 Викиди стаціонарних джерел 13.280 Захист від опромінення
2.	ПК 2 «Хімічна безпека»	ДП «Черкаський державний науково-дослідний інститут техніко-економічної інформації в хімічній промисловості» 18000, Україна, м. Черкаси, бульвар Шевченка, 205, (098) 828-03-22, reach_cherkassy@ukr.net	Мукомела Антон Миколайович, завідувач сектором адаптації промисловості до європейського законодавства REACH та інших міжнародних законодавчих актів в сфері хімічної промисловості моб.: (098) 828-03-22, reach_cherkassy@ukr.net	13.020.01 Довкілля та захист довкілля взагалі 13.020.20 Економіка довкілля
3.	ПК 3 «Оцінка життєвого циклу»	Всеукраїнська громадська організація «Жива планета» 02094, м. Київ, пров. Херсонський, 1В, офіс 317 моб.: (067) 219-82-00, berzina@ecolabel.org.ua	Яреськовська Інна Іванівна, юрисконсульт ВГО «Жива планета» моб.: (093) 457-02-03, inna.iareskovska@gmail.com	13.020.20 Економіка довкілля 13.020.50 Екологічне маркування 13.020.60 Життєвий цикл продукції
4.	ПК 4 «Управління відходами, їх знешкодження та переробка»	Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління Мінприроди України (ДЗ «ДЕА») 03035, м. Київ, вул. Митрополита	Виговська Ганна Павлівна к.т.н., завідувач кафедри екологічної безпеки, тел.: (044) 248-40-33, моб.: (066) 320-35-15, annapaulv@ukr.net	13.030.01 Відходи взагалі 13.030.10 Тверді відходи 13.030.20 Рідинні відходи. Осади 13.030.30

		В. Липківського, 35, корпус 2 тел.: (044) 248-40-33, моб.: (066) 320-35-15, annapaulv@ukr.net		Особливі відходи 13.030.40 Агрегати та устаткування для вилучання й оброблення відходів 13.030.50 Повторне використання 13.030.99 Інші стандарти стосовно відходів 13.060.30 Стічні води
5.	ПК 5 «Якість повітря»	Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва НАМН України 03094, м. Київ, вул. Попудренка, 50, eturos@gmail.com	Турос Олена Ігорівна, д.м.н., професор, заступник директора з науково-практичної моб.: (067) 401-06-62, eturos@gmail.com	13.040.20 Атмосфера довкілля 13.040.40 Викиди стаціонарних джерел
6.	ПК 6 «Оцінка впливу на довкілля»	Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування 04050, м. Київ, вул. Мельникова, 81, корпус 20 тел.: (044) 541-10-11, моб.: (066) 405-42-80, lca.tc82@ukr.net	Бузан Галина Сергіївна, начальник відділу стандартизації моб.: (066) 405-42-80, galinabuzan@gmail.com	13.020.01 Довкілля та захист довкілля взагалі 13.020.30 Оцінювання впливу на довкілля 13.020.60 Життєвий цикл продукції
7.	ПК 7 «Системи екологічного управління»	ДП НДІ «Система» 79008, вул. Кривоноса, 6 м. Львів тел.: (032) 239-93-98 parakuda@dndi-systema.lviv.ua	Паракуда Василь Васильович, директор, тел.: (032) 239-93-98 моб.: (096) 458-23-73 parakuda@dndi-systema.lviv.ua	13.020.01 Довкілля та захист довкілля взагалі 13.020.10 Екологічне керування/ управління

к) Номер та назва відповідального міжнародного та регіонального ТК, а також підкомітету, в роботі якого бере участь ТК: ISO (активний член (Р-член), спостерігач (О-член)), IEC (активний член (Р-член), спостерігач (О-член)), CEN, CENELEC, ETSI, MTK (активний член (Р-член), спостерігач (О-член)), участь у роботі інших міжнародних та регіональних організацій, які здійснюють діяльність у сфері стандартизації, та результат роботи в цих організаціях.

Примітка. Надають також інформацію щодо участі в інших організаціях, які розробляють НД, наприклад: Codex Alimentarius (CAC), Міжнародний союз телекомунікацій (ITU) тощо.

У 2023 році ТК 82 розширено взаємодію з технічними комітетами Міжнародної організації зі стандартизації (ISO) та Європейського комітету стандартизації (CEN) та Європейського комітету стандартизації в галузі електротехніки (CENELEC):

ISO — www.iso.org

- ISO/TC 146 - Якість повітря
- ISO/TC 207 – Екологічний менеджмент
- ISO/TC 147 - Якість води
- ISO/TC 297 – Управління збиранням та транспортуванням відходів
- ISO/TC 268 – Сталі міста та громади

CEN/ CENELEC— www.cencenelec.eu

- CEN/TC 183 Управління відходами
- CEN/TC 230 Аналіз води
- CEN/TC 261 Упаковка
- CEN/TC 264 Якість повітря
- CEN/TC 276 Поверхнево-активні речовини
- CEN/TC 288 Виконання спеціальних геотехнічних робіт
- CEN/TC 328 Стандартна система вимірювання ефективності очищення
- CEN/TC 467 Зміна клімату
- CEN/WS 073 Екоефективні підстанції

Участь у роботі міжнародних технічних комітетів/підкомітетів зі стандартизації ISO та IEC, регіональних технічних комітетів стандартизації CEN та CENELEC					
Номер ISO/TC, ISO/TC/SC Статус ТК (Р-член, О-член)			Номер IEC/TC IEC/TC/SC Статус ТК (Р-член, О-член)	Номер CEN/TC (О-член)	Номер CENELEC/ TC (О-член)
Назва ПК ТК 82	Відповідні ТК і ПК ISO	Членство у відповідних ТК і ПК ISO	—		—
ПК 1 «Контроль та запобігання забрудненню»	ISO/TC 146/SC 5	О-член		CEN/TC 230	
	ISO/TC 282/SC 4	О-член		CEN/TC 288	
	ISO/TC 147/SC 3	О-член		CEN/TC 328	
	ISO/TC 147/SC 6	О-член		CEN/WS 073	
ПК 2 «Хімічна безпека»	ISO/TC 207/SC 4	О-член		CEN/TC 276	
	ISO/TC 207/WG 10	О-член			
	ISO/TC 207/SC 5	О-член			

ПК 3 «Оцінка життєвого циклу»	ISO/TC 207/SC 3	Р-член			
	ISO/TC 207/SC 5	Р-член			
	ISO/TC 207/TG 2	Р-член			
ПК 4 «Управління відходами, їх знешкодження та переробка»	ISO/TC 297	О-член		CEN/TC 183 CEN/TC 261	
ПК 5 «Якість повітря»	ISO/TC 207/SC 7	О-член		CEN/TC 264	
	ISO/TC 146/SC 1	О-член			
	ISO/TC 146/SC 3	О-член			
	ISO/TC 146/SC 4	О-член			
ПК 6 «Оцінка впливу на довкілля»	ISO/TC 207/SC 4	О-член		CEN/TC 467	
	ISO/TC 207/SC 7	О-член			
	ISO/TC 207/WG 10	О-член			
	ISO/TC 207/TG 1	О-член			
	ISO/TC 268	О-член			
ПК 7 «Системи екологічного управління»	ISO/TC 207/SC 1	О-член			
	ISO/TC 207/WG 8	Р-член			
	ISO/TC 207/WG 10	О-член			

л) кількість колективних та індивідуальних членів ТК:
колективних членів – 30; індивідуальних членів – 21

м) інформація щодо проведення засідань ТК, кількості питань, що потребували голосування:

Протягом 2024 року проведено три засідання ТК 82: одне у гібридному форматі (очно-онлайн і з дистанційним голосуванням) 06 березня і три засідання з дистанційним голосуванням: 10 червня та 18 жовтня.

Загалом було винесено на розгляд 14 питань, 14 з яких потребували голосування, зокрема питання щодо внесення пропозицій з розроблення проєктів національних стандартів, гармонізованих з міжнародними або європейськими стандартами, до Програми робіт з національної стандартизації на 2024 рік.

н) інформація щодо погоджувальних нарад і семінарів

Протягом 2024 року представники секретаріату та члени ТК 82 брали участь в організації та проведенні робочих нарад з питань розвитку стандартизації, зокрема у сфері екологічного управління за участю ДП УкрНДНЦ,

Мінекономіки, Міндовкілля, Мінвідновлення, наукових установ, галузевих об'єднань та асоціацій

о) Наказом ДП УкрНДНЦ від 15 листопада 2024 року № 279 прийняті розроблені методом перекладу національні стандарти відповідно до сфери діяльності ТК 82 (на заміну прийнятих методом підтвердження):

ДСТУ EN ISO 14065:2022 Парникові гази. Вимоги до органів з валідації та верифікації тверджень щодо парникових газів для їх застосування у разі акредитації чи інших форм визнання ДСТУ EN ISO 14065:2022 (EN ISO 14065:2021,IDT; ISO 14065:2020,IDT);

ДСТУ EN ISO 14064-1:2022 Парникові гази. Частина 1: Вимоги та настанови щодо кількісного визначення і звітності про викиди та видалення парникових газів на рівні організації (EN ISO 14064-1:2019,IDT; ISO 14064-1:2018,IDT);

ДСТУ EN ISO 14064-2:2022 Парникові гази. Частина 2: Вимоги та настанови щодо кількісної оцінки, моніторингу та складання звітної документації на проекти скорочення викидів парникових газів або збільшення їх поглинання на рівні проекту (EN ISO 14064-2:2019,IDT; ISO 14064-2:2019,IDT);

ДСТУ EN ISO 14064-3:2022 Парникові гази. Частина 3: Вимоги та настанови щодо валідації та верифікації даних, що стосуються обсягів парникових газів (EN ISO 14064-3:2019,IDT; ISO 14064-3:2019,IDT).

п) інформація щодо співпраці та взаємодії з іншими ТК:

У 2024 році ТК 82 співпрацював з наступними ТК в суміжних сферах діяльності:

- ТК 147 «Якість питної води»;
- ТК 305 «Будівельні вироби та матеріали»;
- ТК 307 «Автомобільні дороги і транспортні споруди»

р) інші дані щодо діяльності:

У звітному періоді ТК 82 розроблені національні стандарти, гармонізованих з міжнародними стандартами, комплексу «Парникові гази», а саме:

- прДСТУ ISO 14064-1:20XX (ISO 14064-1:2018, IDT) «Парникові гази. Частина 1. Вимоги та настанови щодо кількісного визначення і звітності про викиди та видалення парникових газів на рівні організації»;

- прДСТУ ISO 14064-2:20XX (ISO 14064-2:2019, IDT) «Парникові гази. Частина 2. Вимоги та настанови щодо кількісної оцінки, моніторингу та звітності щодо скорочення викидів або збільшення видалення парникових газів на рівні проекту»;

- прДСТУ ISO 14064-3:20XX (ISO 14064-3:2019, IDT) «Парникові гази. Частина 3. Вимоги та настанови щодо валідації та верифікації заяв про парникові гази»

- прДСТУ ISO 14065:20XX (ISO 14065:2020, IDT) «Загальні принципи та вимоги до органів валідації та верифікації екологічної інформації».

Також у 2024 році ТК 82 започатковано розроблення національних стандартів комплексу «Захист довкілля. Зелені конструкції». Розроблена перша редакція прДСТУ «Захист довкілля. Зелені конструкції. Технічні умови».

Триває робота над розроблянням першої редакції прДСТУ «Захист довкілля. Зелені конструкції. Метод випробування тепломасообмінних процесів у рослинних шарах».

Зелені конструкції – поєднання живих рослин та будівельних конструкцій, зокрема їхній вплив на довкілля та внутрішнє середовище будинків і споруд.

При розроблянні національних стандартів будуть враховані сучасні наукові досягнення, знання і практики.

Пропоновані ДСТУ дозволять запровадити єдині умови для широкого впровадження зелених конструкцій, задля підвищення якості будівництва, комфорт міського середовища та сприятимуть досягненню цілей сталого розвитку та Європейської Зеленої угоди в частині, що стосується зменшення впливів на довкілля та декарбонізації.

Розроблена перша редакція прДСТУ Еко-індустріальні парки. Критерії сталості та метод оцінювання яка установлює основні та додаткові вимоги до оцінювання керуючої компанії індустріального парку згідно з показниками, які відповідають основним цілям сталого розвитку. Публічне обговорення триває з 12 листопада 2024 року.

Протягом 2024 року здійснювалась робота з розроблення нового стандарту з екологічного маркування СОУ ОЕМ 08.002.41.032:20XX «Будинки і споруди. Громадські будівлі. Екологічні критерії та метод оцінювання життєвого циклу». Цей стандарт розробляється РГ ТК 82 відповідно до принципів та структури оцінювання життєвого циклу згідно з ДСТУ ISO 14040:2013 Екологічне управління. Оцінювання життєвого циклу. Принципи та структура (ISO 14040:2006, IDT) на основі результатів аналізування життєвого циклу об'єктів, що побудовані відповідно до вимог стандартів енергоефективного, зеленого і сталого будівництва.

Основним завданням при впровадженні та подальшому перегляді екологічних критеріїв є:

- енергоефективність;
- збалансоване управління ресурсами;
- зменшення і запобігання впливу на довкілля;
- ефективне управління відходами та збільшення можливостей повторного використання та переробки матеріалів;
- переваг застосуванню більш екологічно кращих матеріалів;
- поліпшення показників комфорту і якості життя користувачів.

Базовий набір критеріїв та метод оцінювання відповідності встановленим показникам забезпечить сукупне оцінювання енергоефективності, поліпшених екологічних характеристик і сталості будівлі на усіх стадіях життєвого циклу.

Протягом 2024 року ТК 82 здійснено перевірку стандартів організації України щодо екологічних критеріїв оцінювання життєвого циклу певної

продукції відповідно до Плану перевірки екологічних критеріїв оцінювання життєвого циклу (СОУ OEM), розроблених згідно з ДСТУ ISO 14024:2018, на 2023 рік (далі – План), з метою їх актуалізації.

СОУ OEM мають відповідати вимогам європейського законодавства і встановлювати екологічні критерії з метою визначення переваг продукції відносно її впливів на стан довкілля та здоров'я людини протягом життєвого циклу.

З цією метою ТК 82 у травні 2024 року було створено чотири робочих групи для виконання наступних завдань:

1) перевірки 15 СОУ OEM згідно з Планом на відповідність:

- основним засадам державної екологічної політики та законодавству;
- загальним базовим критеріям Глобальної мережі екологічного маркування (CCC GEN) та екологічним критеріям на визначену категорію продукції інших програм екологічного маркування I типу;
- чинної нормативної бази на визначену категорію продукції, сучасному рівню розвитку науки та потребам споживачів.

2) підготовки Висновку про результати перевірки відповідного СОУ OEM згідно з формою, встановленою СОУ 913.02.13:2024, із зазначенням інформації про зміни стосовно екологічних критеріїв та характеристик визначеної категорії продукції, які мають бути враховані у разі прийняття рішення щодо перегляду або внесення змін до СОУ OEM.

Також у звітному періоді тривала робота над розширенням сфери діяльності ТК 82 з метою впровадження стандартів, необхідних для вдосконалення лабораторно-метрологічного забезпечення моніторингу та оцінки якості об'єктів довкілля, зокрема за такими кодами НК 004:2020:

13.020.70 Проекти у сфері захисту довкілля

13.020.99 Інші стандарти стосовно захисту довкілля

13.040.01 Якість повітря взагалі

13.040.30 Атмосфера робочої зони

13.040.35 Чисті приміщення та пов'язані з ними контрольовані умови

довкілля

13.040.50 Викиди двигунів транспортних засобів

13.040.99 Інші стандарти стосовно якості повітря

13.060.01 Якість води взагалі

13.060.50 Досліджування води для визначання вмісту хімічних речовин

13.060.99 Інші стандарти стосовно якості води

13.080.05 Досліджування ґрунтів узагалі

13.080.99 Інші стандарти стосовно якості ґрунту

с) рекомендації щодо вдосконалення діяльності ТК та наявні проблеми:

Відсутні.

Голова ТК 82

О.І. Бондар

